

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สุธิดา ทับทิมทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สิงหาคม 2550

การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สุธิดา ทับทิมทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สิงหาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

**A STUDY OF OPERATION GUIDELINES ON STUDENTS
HELP CARE OF THE SCHOOLS UNDER PHRANAKHON SI
AYUTTHAYA EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE**

SUTIDA TUBTIMTONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Education Degree in Educational Administration

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

August 2007

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
โดย	นางสุธิดา ทับทิมทอง
สาขา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.รวีวัตร์ สิริภูบาล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.จิตชัย สนั่นเสียง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง)

.....กรรมการ
(ดร.รวิวัตร์ สิริภูบาล)

..... กรรมการ
(ดร.แสน สมเน็ก)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี
(รองศาสตราจารย์สุวิทย์ เทียรทอง)

สิงหาคม พ.ศ. 2550

ศุธิดา ทับทิมทอง. (2550). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง, ดร.รวิวัตร์ สิริภูบาล.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทาง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน 3) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 212 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอดไทล์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่พัฒนาขึ้นตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ ทั้ง 5 ขั้นตอน 36 รายการ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 รายการ 2) วางแผนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 8 รายการ 3) ดำเนินงานปฏิบัติตามแผน ประกอบด้วย 11 รายการ 4) การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 6 รายการ 5) การนำข้อมูล การประเมินไปใช้ ประกอบด้วย 5 รายการ

2. แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม ทั้ง 5 ขั้นตอน 36 รายการ

3. แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่พัฒนาขึ้น มีมีความเป็นไปได้ ทั้ง 5 ขั้นตอน 36 รายการ

Sutida Tubtimtong. (2007). **A Study of Operation Guidelines on Student Help Care of the Schools Under Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Area Office.** Master Thesis, M.Ed. (Educational Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee : Assistant Professor Dr.Wicha Suangsawang, Dr.Rawewat Siripoobal.

ABSTRACT

The purposes of the research were to study the appropriateness, and the possibility of the guidelines to operate student help care according to the standard of the schools under the office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Area. The samples were divided into 3 groups : 1) Five scholars, 2) Seventeen educational experts, and 3) Two hundred and twelve school administrators. Research instruments were questionnaires. Statistical analysis was employed by median, interquartile range, means, standard deviation, and t-test.

The findings indicated as follows:

1. All the five steps with 36 items of the operation guidelines to operate student help care were in agreement with the content, the structure and the academical principles namely, 1) Preparing for the schools' readiness comprising 6 items, 2) Planning for the student help care operation comprising 8 items, 3) Carrying on the operation plan comprising 11 items, 4) Supervising, following up and assessment for the operation of the student help care comprising 6 items, and 5) Employing the assessment information comprising 5 items.
2. Five steps and thirty – six items of the guidelines developed were all appropriate.
3. Five steps and thirty – six items of the guidelines developed were all feasible.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชา ทรวงแสง ประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และดร.รวิวัตร์ สิริภูบาล กรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความ
เอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมาของการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.ชิตชัย สนั่นเสียง และ ดร.แสน สมนึก กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ครั้งนี้ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ท่านผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร
สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบแบบสอบถามและ
เสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาพระคุณบิดา
มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สุธิดา ทับทิมทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	
.....	
.....	ช
สารบัญ	
.....	
.....	ซ
สารบัญตาราง	
.....	
.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ	
.....	
.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
.....	
.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของ	
ปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการ	
วิจัย.....	4
ขอบเขตการ	
วิจัย.....	5
.....	5
ประชากรและกลุ่ม	
ตัวอย่าง.....	5

ตัวแปรที่	
ศึกษา.....	5
.....	
กรอบแนวคิดในการ	
วิจัย.....	6
นิยามศัพท์	
เฉพาะ.....	6
.....	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะ	
ได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่	
เกี่ยวข้อง.....	
9	
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	9
มาตรฐานคุณภาพการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน	
.....	
19	
แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของหน่วยงานและ	
นักวิชาการ.....	22
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยากับการดำเนินงานการ	
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
.....	
.....	
43	
สรุปแนวคิดหลักการนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย	
.....	
47	ณ

บทที่

หน้า

3 วิธีดำเนินการวิจัย

48

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นศึกษาแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา..... 48

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา

.....
.... 50

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา

.....
.... 52

4 ผลการวิเคราะห์

ข้อมูล.....
.... 56

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา..... 56

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานการดูแล
ช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา..... 59

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา..... 64

ตอนที่ 4 สรุปแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา..... 70

5 สรุปผล อภิปรายผล และ

ข้อเสนอแนะ..... 72

สรุป

ผลการวิจัย..... 73

..... 73

อภิปราย

ผล..... 73

..... 73

ข้อเสนอแนะ

..... 74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม..... 75

..... 75

ภาค

ผนวก..... 79

..... 79

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชา
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงาน
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา

.....

.....

80

ภาคผนวก ข หนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยและ
ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ
ความเหมาะสมของเครื่องมือในการวิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

.....

84

ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

.....

87

ภาคผนวก ง คำวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแนวทางการดำเนินงาน
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา

.....

.....

2

10

ประวัติย่อ

ผู้วิจัย.....

..... 108

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์แนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของหน่วยงานและนักวิชาการต่าง ๆ.....	37
2 คำมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	59
3 คำมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความเหมาะสมของแนวทาง การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 2 วางแผนการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	60
4 คำมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความเหมาะสมของแนวทาง การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 3 ดำเนินงานปฏิบัติตามแผน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	61
5 คำมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความเหมาะสมของแนวทาง การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 4 การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	62
6 คำมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคะแนนความเหมาะสมของแนวทาง	

การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 5 การนำข้อมูลการประเมิน
ไปใช้ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

.....

63

- 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเป็นไปได้ในภาพรวม
แต่ละขั้นตอนของแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และทดสอบค่าที่

.....

ฎ

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเป็นไปได้ของแนวทาง
การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 1 การเตรียมความพร้อม
ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และทดสอบค่าที่..... 65

- 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเป็นไปได้ของแนวทาง
การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 2 วางแผนการดำเนินงาน
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และทดสอบค่าที่

.....

66

- 10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเป็นไปได้ของแนวทาง
การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 3 ดำเนินงานปฏิบัติตามแผน
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และทดสอบค่าที่

.....

67

11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเป็นไปได้ของแนวทาง
การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 4 การนิเทศ กำกับติดตาม
ประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และทดสอบค่าที่.....

68

12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเป็นไปได้ของแนวทาง
การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ชั้นตอน 5 การนำข้อมูลการประเมิน
ไปใช้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และทดสอบค่าที่
.....

69

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 แผนภูมิกระบวนการดำเนินงานตามการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา.....	12
3 แผนภูมิโครงสร้างการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	23
4 โครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	26

5		ควา
	มสัมพันธ์ของงานทำแบบร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประสานของคณะกรรมการ.....	26
6	สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	55

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา